

Psychodiagnostika

M. Svoboda – diagnostika dospělých

Psychodiagnostika dospělých má za úkol zjišťovat a měřit duševní vlastnosti a stavy, případně další charakteristiky dospělého jedince. Je těsně spjata s psychologíí osobnosti a s diferenciální psychologíí. Dlouhodobě se psychodiagnostice věnuje Mojmir Svoboda (nar.1941), který se zabývá také psychoterapií, hypnózou, klinickopsychologickými postupy a je vedoucím Psychologického ústavu FF MU v Brně. Je autorem osvědčené učebnice *Psychologická diagnostika dospělých* (2. vyd. Portál, 1999).

Diagnostická činnost je souhrn operací, postupů a technik, jejichž cílem je stanovit diagnózu (psychický stav jedince), a to podle konkrétního cíle, kterým může být: určení stupně vývoje; zjištění příčin odchýlného vývoje od věkové normy; zjištění individuálních zvláštností osobnosti; zjištění podstaty, podmínek a příčin individuálních rozdílů; chování ve skupině; prognóza nebo predikce. Diagnostickou činnost lze pojímat jako proces, který jde od metody (tj. souboru podnětů) k reakcím (tj. ke vzorku chování) a od reakcí k vlastnostem osobnosti nebo k celku chování. Přitom první část tohoto procesu je tvořena pozorováním a měřením, druhá část vyplývá z interpretace a hodnocení.

V psychologické diagnostice nejde jen o zjišťování abnormit (jako v medicíně), nýbrž o rozpoznávání úrovně a kvality individuálních zvláštností zkoumané osoby, a to nejen staticky, nýbrž i v jejich vývoji. Proces vytváření diagnózy v sobě zahrnuje zjištění všech odpovídajících informací z dostupných zdrojů, analýzu těchto dat a jejich interpretaci. Pomůckou při tomto procesu jsou psychodiagnostické postupy klinické a testové. Klinické jsou takové postupy, které nejsou vázány přísnými pravidly, jež nemají statistický základ, jsou pružné, umožňují lépe poznat konkrétní případ obměňováním svých postupů. Testové metody používají standardizovaný způsob vyšetření, přičemž u všech zkoumaných osob zadáváme stejný podnětový materiál za stejných podmínek. Odpovědi se registrují předepsaným způsobem a jednotně se vyhodnocují.